

	Силабус освітнього компонента (ОК) «Політична транзитологія» Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 052 Політологія Освітня програма: Політологія (мова навчання – українська) Рівень вищої освіти: другий (магістерський) Рік навчання: 2026-2027 Семестр: 1
---	---

Структурний підрозділ	Кафедра політології та філософії, історичний факультет
Викладач: 	ПІБ: Вонсович Сергій Геннадійович Посада: професор кафедри політології та філософії Науковий ступінь: доктор політичних наук Посада: професор E-mail: vonsovyich.sergiy@kpnpu.edu.ua Робоче місце: навчальний корпус №2 (вул. Татарська, 14), кафедра політології та філософії. Профайл викладача: https://politkaf.kpnpu.edu.ua/vonsovyich-serhij-henadijovych/ URL: https://scholar.google.com/citations?user=lcTc4RcAAAAJ&hl=uk URL: https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0001-9657-0902
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpnpu.edu.ua/course/view.php?id=5325
Статус дисципліни	обов'язковий освітній компонент професійної підготовки
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	3 кредити ЄКТС/90 год.
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Очна, заочна.
Політика дисципліни	<u>Академічна доброчесність.</u> Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: https://integrity.kpnpu.edu.ua/ Використання здобувачами вищої освіти в освітньому процесі інструментів ШІ чітко визначено “Положенням про використання штучного інтелекту в Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка”, введено в дію наказом в.о. ректора від 02 вересня 2026 р., № 144-ОД. URL: https://drive.google.com/file/d/1eDvHgbvZUYojWNwNwkIED66qGDPPpHrB/view <u>Відвідування занять.</u> Очікується, що всі студенти відвідують лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

	«Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка» URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLrRbcQA86/view <u>Неформальна освіта</u> . Визнання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Положенням про результати навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти».
	URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view
Що будемо вивчати?	Витоки та еволюцію ідей про перехідні суспільства, класичні теорії та теоретичні конструкти політичної транзитології; її понятійно-категоріальний інструментарій, концептуальні основи та методологічні принципи дослідження; чинники сучасних транзитивних процесів та структуру загальних моделей політичного транзиту; специфіку моделей переходу посттоталітарних держав, вектори трансформацій посткомуністичних і пострадянських режимів, а також особливості та виміри українського варіанта транзиту.
Чому це треба вивчати?	Метою вивчення навчальної дисципліни «Політична транзитологія» є формування професійної компетентності та з'ясування передумов зародження, генезису, концептуальних основ політичної транзитології, що пояснює характер соціально-політичних змін у пострадянських, посткомуністичних країнах й, зокрема, в Україні.
Яких результатів можна досягнути?	Очікувані результати навчання з дисципліни: ПРН 01. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту ПРН 02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань. ПРН 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів ПРН 09. Можливість застосовувати широкий спектр політологічних теорій, концептів та методів для професійної інтерпретації та аналізу політики на національному та регіональному рівнях.
Як можна використати набуті знання та уміння?	ОК сприяє формуванню у студентів таких компетентностей: Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій ОК сприяє формуванню у студентів таких компетентностей Загальні компетентності (ЗК) ЗК 05: Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК 06: Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК): СК01. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої СК 03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів. СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування

Зміст дисципліни	Витоки та розвиток ідей про перехідні суспільства; класичні транзитивні теорії – підґрунтя політичної транзитології; теоретичні конструкти транзиту; понятійно – категоріальний інструментарій політичної транзитології; чинники сучасного транзитивного процесу; методологічні принципи вивчення та дослідження політичної транзитології; структура загальних моделей політичного транзиту; моделі політичного переходу посттоталітарних держав; вектори посткомуністичного пострадянського політичного розвитку; специфіка українського варіанту пострадянського політичного режиму; виміри українського транзиту.
Методи навчання	Словесні, наочні методи: лекція (лекція-презентація, проблемна лекція, лекція-бесіда, лекція-дискусія), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, мозкова атака, робота з першоджерелами, словниками, посібниками, дидактичними матеріалами та іншими джерелами інформації, робота з інтернет публікаціями та матеріалами вебсайтів, робота за таблицями, створення й демонстрування презентацій.

Інформаційне забезпечення	Основні джерела: - Вонсович С. Політична транзитологія : монографія. Кам'янець-Подільський : Зволейко Д.Г., 2013. 383 с. https://library.kpnu.edu.ua/ufd/page_lib.php - Вонсович С. Спектральне застосування методологічних підходів удослідженні перехідних (транзитивних) процесів посткомуністичних, порадянських суспільств. Вісник Прикарпатського Університету. Політологія./ Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ: Плай. Вип. 14. 2020. С. 90-96. URL http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/11909/1/Thor%20Hurak%20%282020%29.%20Zaliska.article.pdf - Вонсович С. Транзитологія: долання кризи та вектори розвитку Науковий часопис. Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін Випуск 30: збірник наукових праць. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. С. 5-13. https://sj.npu.edu.ua/index.php/pnsdpd - Вонсович С. Вектори трактування політичного процесу в політичній науці <i>Політикус</i> : наук. журнал. Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. Одеса: Гельветика, 2021. № 5. С. 7-12. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://politicus.od.ua/5_2021/1.pdf - Вонсович С. Теоретичні домінанти дискурсу владних еліт <i>Грані: наук.-теорет. і громад.-політ. альм.</i>/ Дніпров. нац. ун-т ім. Олеся Гончара Дніпропетров. регіонал. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ГО. Центр соц.-політ. дослідж. Дніпро: Грані, Т. 24. № 10. С. 25-33. https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:8_NxghNiH-QJ:https://grani.org.ua/index.php/journal/article/download/1704/1678+&cd=1&hl=uk&ct=clnk&gl=ua - Вонсович С. Транзитологія: долання кризи та вектори розвитку Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін [відп. ред. О.В. Бабкіна] : зб. наук. праць. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. Вип. 30. С. 5-13. http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/36713 - Вонсович С. Ретроспективний аналіз теоретичних підходів до трактування транзитивних процесів. Літопис Волині. Всеукраїнський науковий часопис Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк : Гельветика, 2021. Час. 24. С. 196-200. http://litopys.volyn.ua/index.php/litopys/article/view/247 - Вегеш М. Демократичний транзит у країнах пострадянського простору: генеза, моделі, етапи. Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2020. Випуск 33. С. 94-100. http://www.fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/33_2020/14.pdf - Гапоненко В. А. Система інституційних чинників політичної демократизації в Україні: монографія. Київ: КНЕУ, 2020. 311 с. - Романюк О. Транзитологія як галузь наукових студій. Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки зб. наук. праць. Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди. 2018. Т. 16. Вип. 2. С. 208-220.
	http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/politology/article/view/2151
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Лекційні заняття (24 год.), семінарські заняття (18 год.), самостійна робота (48 год.); заочна форма: лекційні заняття (8 год.), семінарські заняття (6 год.), самостійна робота (76 год.).
Система оцінювання	Основними методами контролю відповідно до критеріїв оцінювання знань здобувачів освіти та ефективності засвоєння ними курсу ґрунтується на таких формах участі студентів у освітньому процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання на семінарському занятті, модульна контрольна, самостійна робота. Підсумковою оцінкою є екзамен. Розподіл балів, які отримують студенти

результатів навчання	Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзам ен	Сума
	Змістовий модуль 1 (60 балів)				
	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
	25 балів	10 балів	25балів		
Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях	Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». URL: https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view				
Поточний контроль	Усне опитування,письмовий контроль, виконання самостійної роботи, модульна контрольна робота				
Підсумковий контроль	Екзамен				
Локація	URL: https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/				